

sige: Vi kan ikke klare os, vi maa have Laan og Tilskud af Staten. Jeg tror ikke, at det er nogen Vej, og derfor heller ikke, at det er heldigt, at dette Lovforslag er fremsat.

Men navnlig tror jeg, at det er uheldigt, fordi Socialdemokratiet ved at fremsætte saadanne Forslag vender disse Husmænd den forkerte Vej, vender deres Ansigter op imod Statskassen. Det er umuligt at fortsætte med at fodre disse nyoprettede Brug med Tilskud og Laan, efter at der er givet dem Hjælp i den Udstrækning som sket. Er der enkelte af dem — jeg tror ikke, der er saa mange, som det ærede Medlem har nævnt; tager vi en Statistisk over dem alle, vil det vise sig at være ganske faa —, er der enkelte af dem, der ikke kan klare sig, kan ingen beklage det mere end jeg. Jeg vilde ønske, de kunde klare sig; men det nytter ikke at give dem det Privilegium, at man skal holde dem fast paa Lodden, medens der rundt omkring er Husmænd i meget stort Antal, Landmænd, ogsaa Gaardmænd, som ved egne Midler har købt Jord og maaske med egne Hænder bygget deres Bygninger og arbejdet Jorden op, som nu maa forlade Hus og Hjem. Jeg kan derfor kun sige, at jeg ser mig ikke i Stand til at give det foreliggende Lovforslag Tilslutning, der maa være Lighed overfor Statens Midler, alle Borgere maa have lige Adgang dertil. Hvis der var rigelige Midler i Statskassen, og vi dermed kunde lindre de overordentlig trykkede Kaar, som saa mange i Landbruget og i andre Erhverv arbejder under, var det overordentlig lykkeligt for os, men ærede Medlemmer, saadan er Tilstanden ikke, og det nytter ikke, at vi gaar frem i den Forestilling, at Staten blot kan yde Laan, saa gaar det alt sammen.

Jeg har hermed omtalt disse 4 Lovforslag og skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg forudsætter, at der senere vil blive Lejlighed til at drøfte dem i det Udvalg, som formentlig vil blive nedsat, da det er et udtrykkeligt Ønske af Forslagsstillerne, at der maa blive Lejlighed til nærmere Overvejelse i et Udvalg.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Olufson): Den højtærede Landbrugsminister mente, at jeg havde brugt mange og stærke Ord. Jeg tror, det har været saadan, at den højtærede Landbrugsminister ikke rigtig har været modtagelig; jeg søgte netop at gøre det saa mildt som

umuligt, idet vi alle sammen mere eller mindre glider ind i en jævn Julestemning. Men naar Ministeren mente, at jeg havde brugt stærke Ord, vil jeg ikke vende Forholdet om og sige, han har brugt det; men jeg vil sige, at han har brugt haarde Ord, som i alt Fald vil skurre i Ørene paa adskillige mindre Husmænd, der har oprettet Brug efter den Lov, Venstre har prist Landet over i stærke Ord. Den højtærede Minister mente, at der aldrig var oprettet saa mange Brug som under Venstres Regering — og det er rigtigt —, endvidere, at der heller aldrig har været oprettet saa faa, som medens den radikale Regering sad; dette er ogsaa til Dels rigtigt, men der er den Forskel, at under Krigen var det umuligt at oprette Husmandsbrug og desuden heller ikke nødvendigt, for da var Industrien i Stand til at optage hele vort Fødselsoverskud. Ungdommen kunde rejse ind til Byerne og finde Beskæftigelse og lønnet Beskæftigelse; men nu kan Byerhvervene ikke beskæftige en eneste Mand mere, end de har i Forvejen, og nu spørger de unge, i ganske særlig Grad fra Husmandshjemmene: Hvor skal vi faa Plads? Det har Ministeren ikke givet Svar paa. Vi har ikke ment, at vi kunde afskaffe Arbejdsløsheden ved disse Love, som den højtærede Minister vil give det Udseende af, men vi har ment at kunne mildne noget paa Forholdene og gøre Arbejdsløsheden mindre. Er der noget Sted, hvor Ordene om skimlede Doktriner kommer paa deres Plads, er det i allerhøjeste Grad overfor den højtærede Minister, der Gang paa Gang i sine Taler kun hævder de gamle Frihandelsprincipper i taagede, uklare Vendinger og ikke kommer med Realitetsgrunde og Realitetsforsvar.

Den højtærede Minister mente, at der var 120 000 Husmænd, der havde startet uden Spor af Statsstøtte. Den højtærede Minister ved, at det passer aldeles ikke. De Husmandsbrug, der er, har i allerhøjeste Grad faaet Statsstøtte; der blev i sin Tid ydet Statsgaranti for Kreditforeningslaanene, og uden dette vilde en stor Del af disse Brug ikke kunne være blevet oprettet. Den højtærede Minister ved ogsaa, at disse Brug ikke er oprettet nu i de senere Aar, men den største Del netop ved Udskiftningen, en meget mindre Del er oprettet nu; men selv disse er oprettet under Vilkaar, som er ganske forskellige fra dem, som nu bydes. Medens man tidligere dog i nogen Grad kunde regne med, naar man var kommet noget i Bekneb